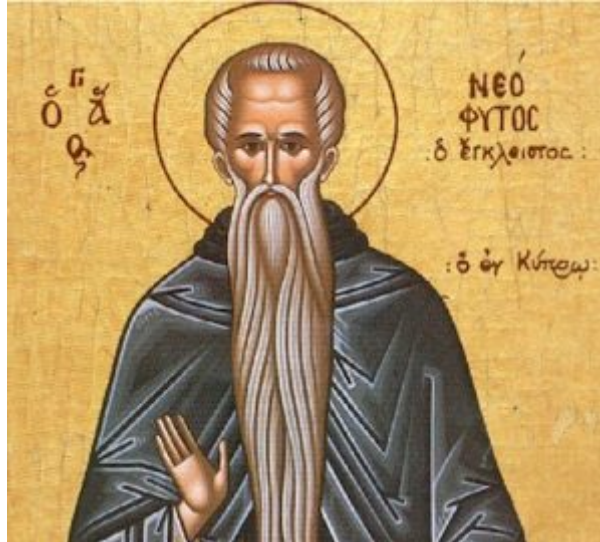
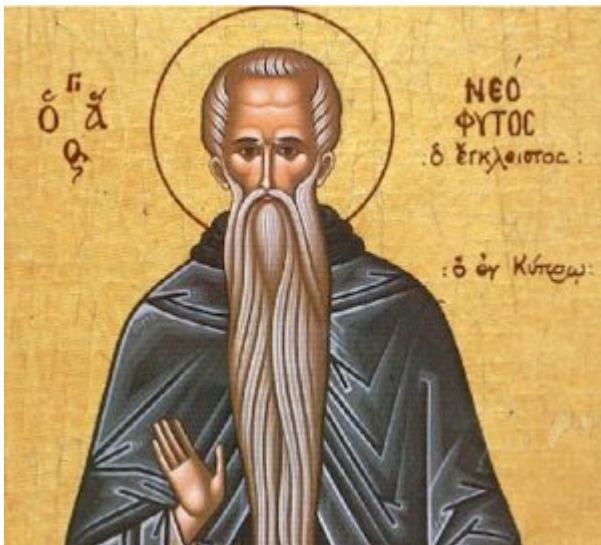

Ὁ Ἐγκλειστος Ἅγιος Νεόφυτος ὁ Κύπριος (Κόντογλου Φώτης)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Αὐτὸς ὁ ἅγιος ἦτανε βλάστημα τῆς μοσκοβολημένης Κύπρου. Γεννήθηκε στὰ 1134 στὸ χωριὸ Λεύκαρα, ποὺ τώρα τὸ λένε Κάτω Δρυῖ, κοντὰ στὴ Λάρνακα. Ἡ Κάτω Δρυῖ χτίσθηκε ὕστερα ἀπὸ τὴν κοίμηση τοῦ ἁγίου. Ἡ γενιὰ του λεγότανε Καταμούτηδες καὶ βρίσκεται ἀκόμα. Ἀπὸ μικρὸς ἦτανε διαλεγμένος ἀπὸ τὸ Θεὸ νὰ γίνει ἅγιος. Γιατί δὲν συνήθιζε σὰν τ' ἄλλα τὰ παιδιὰ ποὺ παίζουνε καὶ διασκεδάζουνε, παρὰ ὁ μονάχος πόθος του ἦτανε νὰ ἀφοσιωθεῖ στὸν Χριστὸ καὶ τὴ θρησκεία του.

Σὰν γίνηκε 18 χρονῶν, οἱ γονιοὶ του τὸν ἀρραβωνιάσανε. Μὰ ὁ Νεόφυτος ἔφυγε ἀπὸ τὸ πατρικὸ του σπίτι καὶ πῆγε στὸ μοναστήρι τοῦ Χρυσοστόμου στὸ βουνὸ

Κουτζουβέντη. Ὑστερα ἀπὸ δύο μῆνες τὸν βρήκανε οἱ δικοί του καὶ γύρισε στὸ σπίτι τους, μὰ δὲν ἔστερξε νὰ παντρευτεῖ, παρὰ ἤθελε νὰ καλογερέψει. Βλέποντας οἱ γονιοὶ του αὐτὴ τὴ στερεὴ ἀπόφασή του, τὸν ἀφήσανε λεύτερον. Βγαίνει λοιπὸν πάλι ἀπὸ τὸ σπίτι τους καὶ πηγαίνει γιὰ δεύτερη φορὰ στὸ μοναστήρι τοῦ Κουτζουβέντη κ' ἔπεσε στὰ πόδια τοῦ ἡγούμενου παρακαλώνοντας τον νὰ τὸν κάνει δόκιμο. Καὶ κείνος τὸν ἔκανε. Ἐπὶ πέντε χρόνια φύλαγε τ' ἀμπέλια τοῦ μοναστηριοῦ καὶ μάθαινε νὰ λέγει ἀπ' ἔξω τὸ Ψαλτῆρι καὶ τ' ἄλλα τὰ γράμματα. Ἀλλὰ δὲν τὸν εὐχαριστοῦσε ἡ ἀσκητικὴ ζωὴ σ' αὐτὸ τὸ μοναστήρι, γιατί ἤθελε πιὸ αὐστηρὴ καλογερικὴ, καὶ μίσηψε ἀπὸ κεῖ καὶ πῆγε στὸ Μελισσόβουνο κ' ἀσκήτεψε ἕνα χρόνο μέσα σ' ἕνα σπήλαιο.

Ὑστερα μπαρκάρησε καὶ πῆγε στὸν Ἅγιο Τάφο κ' ἀπόμεινε ἕξι μῆνες ἐκειπέρα. Μετά, γύρισε πάλι στὴν Κύπρο καὶ πῆγε στὴν Πάφο καὶ τὸν πιάσανε οἱ στρατιῶτες ποὺ φυλάγανε τὸ κάστρο καὶ τὸν βάλανε φυλακὴ ἕνα μερόνυχτο. Σὰν τὸν λευτερώσανε, τράβηξε παραμέσα στὸ νησί γιὰ νὰ βρεῖ μέρος ἡσυχο νὰ ἀσκητέψει. Περπάτησε ὅπως τὸν φώτισε ὁ Θεὸς κ' ἔφταξε σ' ἕνα μέρος ἀπογκρεμνὸ, καὶ ἔψαχνε ἀπὸ τὸν Ἰούνιο ἕως τὸν Σεπτέμβρη.

Τέλος βρῆκε ἕνα σπήλαιο ποὺ φωλιάζανε μέσα ὄρνια καὶ φίδια κ' ἔπιασε καὶ τὸ βάθαινε. Ἐνα χρόνο δούλεψε σκληρὰ κ' ἀποτελείωσε τ' ἀσκηταριὸ του τὴ μέρα τοῦ Τιμίου Σταυροῦ. Αὐτὸ τὸ σπήλαιο τὸ ὀνόμασε ὁ ἅγιος Ἰῶν Ἐγκλείστρα κ' ὁ ἴδιος εἶναι γραμμένος στὸ συναξάρι του μὲ τ' ὄνομα Ἰῶν Ἐγκλειστος ὁ ἅγιος Νεόφυτος ὁ Ἐγκλειστος. Ἡ ἀγιωσύνη του ξακούσθηκε σὲ ὅλη τὴν Κύπρο καὶ προστρέξανε πολλοὶ νὰ μονάσουνε κοντά του. Τότε ἔπιασε κ' ἔχτισε μοναστήρι μεγάλο, τιμημένο εἰς μνήμην τοῦ Τιμίου Σταυροῦ. Ὅλα βρίσκονται ὡς τὰ σήμερα ἀπείραχτα.

Ἡ σπηλιὰ τῆς Ἐγκλείστρας εἶναι καταζωγραφισμένη ἀπὸ τὸν καιρὸ τοῦ ἁγίου Νεοφύτου, μὲ ὑποθέσεις ἀπὸ τὸ Εὐαγγέλιο καὶ μὲ ὁσίους σὲ σχῆμα ἤσυχου καὶ ἀπλό. Στὸ ἕνα κελλὶ σκαμμένο στὸ παραμέσα μέρος τοῦ βράχου, βρίσκεται ὁ τάφος τοῦ ἁγίου. Μέσα στὸ αὐτὸ τὸ σπήλαιο ἀπόμεινε κατακλειδωμένος μὲ νηστεία καὶ μὲ προσευχὴ ἐπὶ πολλὰ χρόνια. Μονάχα κάθε Κυριακὴ κατέβαινε μὲ μία σκάλα στὴν παρακάτω σπηλιὰ καὶ δίδασκε τοὺς μαθητὲς του. Στὸ αὐτὴ τὴ διαγωγὴ ἔζησε πενήνταπέντε χρόνια καὶ μελετοῦσε τὴν ἁγία Γραφὴ μέρα καὶ νύχτα. Καὶ μὲ ὅλο πὺρ ἦτανε λιγογράμματος ὁ μακάριος, ἔγραψε πολλὰ ἁγιασμένα γραψίματα, γεμάτα ἀπὸ τὴν εὐωδία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, σὲ δεκαῆξι βιβλία συναθροισμένα. Προεῖδε τὴ μέρα τῆς κοιμήσεώς του καὶ μάζεψε γύρω του τοὺς μαθητὲς του καὶ τοὺς ὀρμήνεψε νὰ ζοῦνε μὲ ἀγάπη καὶ ὁμόνοια, σύμφωνα μὲ τὸν Κανόνα, πὺρ τοὺς ἄφησε γραμμένον. Παράδωσε τὸ πνεῦμα του στὸν Κύριο στὶς 12 Ἀπριλίου κατὰ τὰ 1215 ἀπάνω κάτω.

Αὐτὸς ὁ ἅγιος εἶναι ἀπὸ ἐκεῖνες τὶς ἀπλὲς ψυχὲς πὺρ δεχτήκανε τὸν Χριστὸ σὰν φυσικὴ θροφή τῆς ψυχῆς τους, δίχως νὰ μάθουνε γράμματα πονηρά. Τὸ πρῶτο βιβλίον, πὺρ ἔμαθε νὰ τὸ λέγει ἀπέξω καὶ πὺρ τὸ ἀγάπησε πολὺ, ἦτανε τὸ Ψαλτῆρι τοῦ προφητὰνακτα Δαυΐδ. Ὑστερα ἀποστήθισε διάφορες εὐχὲς καὶ τροπάρια καὶ λόγια τῶν πατέρων τῆς Ἐκκλησίας. Κανέννας ζωντανὸς ἄνθρωπος δὲν τὸν δίδαξε, γιὰ αὐτὸ μπορεῖ νὰ πεῖ κανέννας πὺρ ὁ ἅγιος Νεόφυτος εἶναι ἰσοδυναμῶς ἡ "διδακτὸς Θεοῦ". Ὅτι ἔγραψε εἶναι γραμμένο μὲ τὸ δικό του τὸν τρόπο, εὐωδιασμένο ἀπὸ εὐλάβεια καὶ ἀπὸ φόβον Θεοῦ. Ἐγραψε ἰσοδυναμῶς τὴν Ἑξαήμερον ἡ ἡμερὰν γιὰ τὴ δημιουργίαν τοῦ κόσμου, λόγους ἰσοδυναμῶς εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ Ἰνδίκτου, εἰς τὸν Ἀρχάγγελον Γαβριήλ, εἰς τὸν ἅγιον μάρτυρα Μάμαντα, εἰς τὸ Γενέσιον τῆς Θεοτόκου, εἰς τὸν τίμιον καὶ ζωοποιὸν Σταυρόν, εἰς τὸν ὁσιομάρτυρα Πολυχρόνιον καὶ πολλοὺς ἄλλους. Ἐγραψε ἀκόμα ἰσοδυναμῶς Περὶ τῆς Ἀποκαλύψεως τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου, ἰσοδυναμῶς Περὶ σεισμῶν διαφόρων, ἰσοδυναμῶς Ἑρμηνείαν τῶν Ψαλμῶν καὶ ἄλλα. Ἀπὸ αὐτὰ σταχυολογήσαμε λιγοστὰ καὶ τὰ βάζουμε παρακάτω.

Στὴν Ἑρμηνείαν τῆς Ἑξαήμερου, γράφει πὺρ ἀποφάσισε νὰ γράψει γιὰ αὐτὴ τὴ μεγάλη ὑπόθεση: ἰσοδυναμῶς Μοῦ φαίνεται καλὸ νὰ πῶ ἀπὸ ποιά αἰτία ἔφθασα στὴν ἀπόφαση νὰ συντάξω τοῦτο τὸ βιβλίον. Τὸν καιρὸ λοιπὸν πὺρ μὲ φώτισε κάποια θεϊκὴ ἀνατολὴ ἄνωθεν καὶ μὲ ἔστρεψε μακριὰ ἀπὸ τὶς ματαιότητες τῆς ζωῆς, καὶ ὁδήγησε τὰ πόδια μου σὲ ἴσιους δρόμους καὶ σὲ ὁδὸν εἰρήνης, ὥστε νὰ ἀκολουθήσω τὸ μοναχικὸ βίον, ξέφυγα κρυφὰ ἀπὸ τοὺς γονιούς μου καὶ ἀπὸ τὰ ἔφτα τὰ ἀδέρφια μου, ἀρσενικὰ καὶ θηλυκὰ, καὶ ἔφθασα σὲ κάποιο ἅγιον μοναστήρι. Ἐκειπέρα ἔτυχε νὰ ἀκούσω τὴν προφητεία πὺρ λέγει ἰσοδυναμῶς Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὰ ἄλλα λόγια πὺρ ἔρχονται κατόπι, καὶ πολὺ θαύμασα σὰν τὸ ἄκουσα· γιατί δὲν εἶχα ἀκούσει ποτὲ τέτοιον λόγον, ἐπειδὴς ἤμουν

ἀγράμματος καὶ δὲν ἤξερα οὔτε τὸ ἄλφα κ' ἤμουνα παιδὶ ὡς δεκαοχτῶ χρονῶν στὴν ἡλικία. Καὶ τόσο θαύμασα ἀπὸ τὰ λόγια αὐτὰ πού ἄκουσα καὶ τόσο πολὺ τ' ἀγάπησε ἡ ψυχὴ μου, πού μακάρι ἔλεγα νὰ διαβάζανε τέτοια ἀναγνώσματα καὶ νὰ τάκουγα, μ' ὅλο πού δὲν καταλάβαινα τὸ νόημα πού εἶχανε, ἐκτὸς τὸ ἴ"έν ἀρχῆ ἔποίησεν ὁ Θεὸς καὶ ὅτι εἶδεν ὁ Θεὸς ὅτι καλὰ λίαν\'' καὶ τίποτα περισσότερο ἀπ' αὐτὰ δὲν ἔνοιωθα. Ἀλλὰ δὲν ἤθελα νὰ ρωτήσω καὶ κανέναν νὰ μοῦ τὰ ἐξηγήσει, καὶ μονάχα μέσα στῆς καρδιάς μου τὸν κρυφὸν τόπο φύλαγα αὐτὸ τὸ θαῦμα. Καὶ σὰν μὲ βάλανε οἱ γέροντές μου νὰ κλαδεύω τ' ἀμπέλια, ἔπιασα νὰ μαθαίνω κάποια γράμματα μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ καὶ τὶς εὐχὲς πού λέγανε οἱ μοναχοὶ τὴ νύχτα καὶ τὴ μέρα. Μὰ ἡ θεία χάρη μου χάρισε περισσότερο κ' ἀπὸ αὐτά, ὥστε νὰ μάθω νὰ λέγω ἀπ' ἔξω ὀλόκληρο τὸ ἱερὸ Ψαλτῆρι. Καὶ σὰν μοῦ ἦρθε πάλι κάποια φώτιση νὰ φύγω ἀπὸ τὸ θόρυβο τοῦ κοινοβίου καὶ νὰ πάγω νὰ ἡσυχάσω, τότε ἤβρα καιρὸ ἡσυχίας, κ' ἐπειδὴ εἶχα στὴ θύμησή μου αὐτὰ τὰ θεϊκὰ λόγια πού εἶπα, ἔψαχνα νὰ βρῶ περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλο βιβλίον ἐκεῖνο τὸ προφητικόν. Καὶ σὰν τὸ βρῆκα, τὸ ἔμαθα ἀπ' ἔξω μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ, ἀπὸ τὸν πόθο πού εἶχα γιὰ ὅσα ἔλεγε. Κ' ἔμαθα ὅχι μονάχα τὴν ἐξαήμερη κοσμοκτισία, ἀλλὰ κ' ὅσα λέγει γιὰ τὸν Παράδεισο καὶ γιὰ τὴν παράβαση, γιὰ τὸν κατακλυσμὸ καὶ γιὰ τὴν πυργοποιΐα, ἕως τὸ φίλον τοῦ Θεοῦ τὸν Ἀβραάμ, κ' εἶχα πολὺ θαυμασμὸ γιὰ τὰ θεϊκὰ λόγια αὐτῆς τῆς Γραφῆς\''.

Γιὰ τὶς συμφορὰς τῆς Κύπρου γράφει ἴ"Περὶ τῶν κατὰ τὴν χώραν Κύπρον σκαιῶν\'' , κ' ἀρχίζει μὲ τοῦτα τὰ λόγια: ἴ"Τὸ σύννεφο σκεπάζει τὸν ἥλιο κ' ἡ ἀντάρρα τὰ ὄρη καὶ τὰ βουνά, καὶ μپοδίζανε τὴ ζέστη καὶ τὴ φωτεινὴ ἀχτίνα τοῦ ἡλίου γιὰ λίγον καιρὸ. Κ' ἐμᾶς μᾶς ἔχει σκεπασμένους δώδεκα χρόνια τώρα σύννεφο κ' ἀντάρρα ἀπὸ βάσανα ἀπανωδιαστὰ πού πέσανε ἀπάνω στὴ χώρα μας. Γιατί σὰν πῆρε τὴν Ἱερουσαλήμ ὁ ἄθεος Σαλαχαντῆς καὶ τὴν Κύπρο ὁ Ἰσαάκιος ὁ Κομνηνός, σκεπάσανε τὸν τόπο χειρότερα ἀπὸ ἀντάρρες καὶ φουρτοῦνες, πολέμοι καὶ ταραχὲς κ' ἀκαταστασίες, κουρσέματα κ' αἱματοχυσίες. Γιατί νά, ὁ ζωηφόρος τάφος τοῦ Κυρίου καὶ τάλλα τὰ ἅγια δοθήκανε στοὺς σκύλους Μουσουλμάνους γιὰ τὶς ἁμαρτίες μας καὶ δακρύζει γιὰ τούτη τὴ συμφορὰ κάθε ψυχὴ π' ἀγαπᾷ τὸ Θεόν. Σὰν τὰ εἶδανε αὐτά, ταραχθῆκανε τὰ ἔθνη καὶ τὰ βασίλεια, κατὰ τὸ γραμμένον, ὁ Ἀλαμάνος λέγω κ' ὁ Ἐγκλινας καὶ σχεδὸν κάθε ἔθνος κίνησε γιὰ νὰ σώσει τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ δὲν μπορέσανε νὰ κάνουνε τίποτα. Καὶ νά, δώδεκα χρόνια, καὶ τὰ κύματα ἀγριεύουνε καὶ ψηλώνουνε χειρότερα... Κ' αὐτὰ συγχωρηθῆκανε νὰ γίνουνε γιὰ τὶς ἁμαρτίες μας τὶς μεγάλες, μὲ δίκαια ἀπόφαση τοῦ Θεοῦ, γιὰ νὰ ταπεινωθοῦμε κ' ἴσως συγχωρεθοῦμε. Εἶναι μία χώρα Ἰγκλιτέρρα, πιὸ μακριὰ ἀπὸ τὴ Ρωμανία κατὰ τὸ βοριά, κ' ἀπὸ δαύτη σύννεφο Ἰγκλίνων μαζί μὲ τὸν ἄρχοντά τους μπῆκανε σὲ κάτι καράβια μεγάλα πού τὰ λένε νάκκες καὶ ταξιδέψανε γιὰ τὰ Ἱεροσόλυμα. Τότε τράβηξε γιὰ τὰ Ἱεροσόλυμα κ' ὁ βασιλιάς τῶν Ἀλαμάνων μὲ ἔννιακόσιες χιλιάδες. Μὰ αὐτός, περπατώντας κατὰ τὰ ἀνατολικά μέρη τοῦ

Ίκονίου, ἔχασε τὰ στρατεύματά του ἀπὸ τὸ περπάτημα κί' ἀπὸ τὴν πείνα κί' ἀπὸ τὴ δίψα κί' ὁ ἴδιος ὁ βασιλιάς πνίγηκε μέσα σ' ἕναν ποταμὸ καβάλλα στ' ἄλογό του. Κί' ὁ Ἰγκλιτερ ἦρθε στὴν Κύπρο καὶ τὴ βρῆκε σὰν χαροκαμένη μάνα...

Ἡ χώρα μας εἶναι σὰν τὴ θάλασσα ποῦναι ἀγριεμένη ἀπὸ πολλὴ ἀνεμοζάλη. Καὶ μάλιστα ἡ συμφορὰ μας εἶναι χειρότερη κί' ἀπὸ τὴν ἄγρια τὴ θάλασσα. Γιατί ἡ θάλασσα, σὰν περάσει ἡ ἀγριάδα της, ἔρχεται ἡ γαλήνη, ἐνῶ σ' ἐμᾶς ἡ φουρτούνα χειροτερεύει κάθε μέρα κί' ἡ μανία της δὲν ἔχει τέλος. Στὸ Λευϊτικὸ βιβλίο εἶναι γραμμένα ὅσα βρῆκανε τὴ χώρα μας, πολέμοι, σπάρσιμο χωρὶς ἀπολαβή, φάγωμα τῶν κόπων μας ἀπὸ τοὺς ὀχτροὺς μας. Κί' ἡ δύναμή μας γίνηκε ἕνα τίποτα· κί' ἀπομείναμε λιγοστοί. Ἰ"Πορευθήκατε σὲ μένα πλάγια, μᾶς λέγει ὁ Θεός, κί' ἐγὼ θὰ πορευθῶ σὲ σᾶς μὲ θυμὸ πλάγιον". Κί' ἀληθινὰ ἔτσι εἶναι· γιατί ἂν δὲν κουτσαθεῖ κανένας, οὔτε κί' ὁ γιατρὸς τὸν κόβει μὲ τὸ νυστέρι, κί' οὔτε τοῦ καίει τὸ πονεμένο μέρος. Λοιπὸν εἶναι φανερὸ πὼς κ' ἐμεῖς, ἂν δὲν πικραίναμε κάποτε τὸν πανάγαθο γιατρό μας καὶ δὲν πηγαίναμε σ' αὐτὸν πλάγια, κί' Ἐκεῖνος δὲ θὰ φερνότανε σὲ μᾶς πλάγια καὶ δὲ θὰ μᾶς πίκραινε γιὰ νὰ σωθοῦμε".

Πηγή: agiazoni.gr